

111

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, НАУКАТА И КУЛТУРАТА

София - 1040, бул. „Ал. Стамболийски“ 18, тел. 8481, телекс 23255

Изх. № 00-01/26.01.19.93 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 27/2.32/93

Дата 26.01.1993

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

Т У К

Г.Ф. М. Афанасов
26.1.93г.

СТ А Н О В И Ш Е

ОТ МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, НАУКАТА
И КУЛТУРАТА

По к.д. № 32/1992 г.

ГОСПОДА СЪДИИ,

С ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
ОТ 12.01.92 Г. ПО ПОСОЧЕНОТО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО СМЕ
КОНСТИТУИРАНИ КАТО ЗАИНТЕРЕСОВАНА СТРАНА И НИ Е
ПРЕДОСТАВЕНА ВЪЗМОЖНОСТ ДА ПРЕСТАВИМ ПИСМЕНО СТАНОВИШЕ
ПО ДЕЛОТО.

КОНСТИТУЦИОННИЯТ СЪД Е ПРИЕЛ ЗА
РАЗГЛЕЖДАНЕ ИСКАНИЯТА НА ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКАТА И
НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ 36-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ ЗА
УСТАНОВЯВАНЕ НА ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТТА НА ЗАКОНА ЗА

Б

ВРЕМЕННО ВЪВЕЖДАНЕ НА НЯКОИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЧЛЕНОВЕТЕ НА РЪКОВОДСТВАТА НА НАУЧНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ВИСШАТА АТЕСТАЦИОННА КОМИСИЯ.

СЧИТАМ, ЧЕ ПРОТИВОРЕЧИЕТО НА ЗАКОНА С КОНСТИТУЦИЯТА Е ПРИВИДНО И СЕ ТЪРСИ В БУКВАЛНОТО СЪПОСТАВЯНЕ НА ОТДЕЛНИ ТЕКСТОВЕ ОТ КОНСТИТУЦИЯТА С ВЪВЕДЕНИТЕ ОТ ЗАКОНА ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЗАЕМАШИТЕ ОПРЕДЕЛЕНИ ДЪЛЖНОСТИ, ПОСОЧЕНИ В НЕГО.

ТВЪРДИ СЕ, ЧЕ Е НАРУШЕН ЧЛ.6, АЛ.2 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА, КОЙТО НЕ ДОПУСКА НИКАКВИ ОГРАНИЧЕНИЯ НА ПРАВАТА, ОСНОВАНИ НА "... ПОЛИТИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ ...".

ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ГРАЖДАНИТЕ /ГЛАВА ВТОРА ОТ КОНСТИТУЦИЯТА/, КОИТО КАСАЯТ УРЕЖДАНАТА ОТ ЗАКОНА МАТЕРИЯ, СА ПОСОЧЕНИТЕ В ЧЛ. 48 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА - ПРАВО НА ТРУД, СВОБОДЕН ИЗБОР НА ПРОФЕСИЯ И МЯСТО НА РАБОТА. ЗАКОНЪТ НЕ ПРЕДВИЖДА ЛИШАВАНЕ ИЛИ ОГРАНИЧАВАНЕ НА ТЕЗИ ПРАВА, А САМО СЪЗДАВА ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОПРЕДЕЛЕН ПЕРИОД ОТ ВРЕМЕ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ РЪКОВОДНИ ДЪЛЖНОСТИ.

ЕДИНСТВЕНО НЕПОЗНАВАНЕТО НА ОСНОВНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ В ОБЛАСТТА НА НАУКАТА И ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ ИЛИ ПРЕВРАТНОТО ТЪЛКУВАНЕ НА ПОНЯТИЯТА СТОИ ЗАД ТЕВАТА ЗА НЕКОНСТИТУЦИОННОСТ.

ЗАКОНЪТ ЗА НАУЧНИТЕ СТЕПЕНИ И НАУЧНИТЕ ЗВАНИЯ ОПРЕДЕЛЯ ВИДА НА ТЕЗИ СТЕПЕНИ /КАНДИДАТ НА НАУКИТЕ И ДОКТОР НА НАУКИТЕ/ И ЗВАНИЯ /АСИСТЕНТ,

Б

НАУЧЕН СЪТРУДНИК, ДОЦЕНТ, ПРОФЕСОР/. ЧЛ.11 ОТ ЗАКОНА ЗА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ ПОСОЧВА КОИ ОТ ТЯХ СЕ ПОЛЗУВАТ ОТ НАУЧНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ НА ВУЗ. ОТ УПОТРЕБЕНАТА В ЗВО ТЕРМИНОЛОГИЯ Е ВИДНО, ЧЕ ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ И НАУЧНИТЕ РАБОТНИЦИ, ПОЛАГАЙКИ ТРЪДА ПО СВОБОДНО ИЗБРАНАТА ОТ ТЯХ ПРОФЕСИЯ И НА ОПРЕДЕЛЕНО РАБОТНО МЯСТО ИЗВЪРШВАТ НАУЧНА И ПРЕПОДАВАТЕЛСКА РАБОТА.

ЗАКОНЪТ НЕ ПРЕДВИЖДА УВОЛНЕНИЕ НА ЛИЦА ОТ НАУЧНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ В КАЧЕСТВОТО ИМ НА ТАКИВА, ЗАБРАНА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ИЛИ НАУЧНА ДЕЙНОСТ, ДА РЪКОВОЛЯТ АСПИРАНТИ, НАУЧНИ ПРОЕКТИ И РАБОТКИ.

ЗА РАВАЛКА ОТ ТЯХ, ЛИЦАТА ПОСОЧЕНИ В ЧЛ.2 ОТ ЗАКОНА ЗА ВРЕМЕННО ВЪВЕЖДАНЕ НА НЯКОИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЧЛЕНОВЕТЕ НА РЪКОВОДСТВОТА НА НАУЧНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ВИСШАТА АТЕСТАЦИОННА КОМИСИЯ, ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ.6, АЛ.1, ЧЛ.8, АЛ.1, ЧЛ.9, АЛ.1 ОТ ЗАКОНА ЗА АКАДЕМИЧНАТА АВТОНОМИЯ СА ВКЛЮЧЕНИ В ОРГАНИТЕ ИЛИ СА ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ И РЪКОВОДСТВО НА ВУЗ, ТЕХНИТЕ ФАКУЛТЕТИ, КАТЕДРИ И НАУЧНИ ЕВЕНА /РЕКТОР, АКАДЕМИЧЕН СЪВЕТ, ДЕКАН, ФАКУЛТЕТЕН СЪВЕТ/. ТЕЗИ РЪКОВОДНИ ДЪЛЖНОСТИ СА ИЗБОРНИ И ИМАТ ОТНОШЕНИЕ КЪМ СТАТУТА НА НАУЧНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ, САМО ДОКОЛКОТО ТОЗИ СТАТУТ Е УСЛОВИЕ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ИЗБОРНИ РЪКОВОДНИ ДЪЛЖНОСТИ.

ПОНЯТИЕТО "ДЪЛЖНОСТ" /РЪКОВОДНА

ДЛЪЖНОСТ/ Е АДМИНИСТРАТИВНО, ИЕРАРХИЧНО И В НИКАКЪВ СЛУЧАЙ НЕ СЕ ПОКРИВА С ПОСОЧЕНИТЕ В КОНСТИТУЦИЯТА И ЗАЩИТЕНИ ОТ НЕЯ ПРАВА. ЕТО ЗАЩО, ЗАЕМАНЕТО НА ОПРЕДЕЛЕНА ДЛЪЖНОСТ НЕ Е НЕОТМЕНИМО ПРАВО ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 57 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА.

ЗА РАВАЙКА МЕЖДУ ОТНЕМАНЕ /ОГРАНИЧАВАНЕ/ НА ПРАВОТО НА ТРУД И УПРАЖНЯВАНЕ НА ПРОФЕСИЯ И ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА ЗАЕМАНЕ НА ИЗБОРНА РЪКОВОДНА ДЛЪЖНОСТ, ПРИПОМНЯМ ТЕКСТА НА ЧЛ.2 ОТ НАРЕДБАТА - ЗАКОН ЗА ПРОЧИСТВАНЕ НА УЧИТЕЛСКИЯ И ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ ПЕРСОНАЛ В НАРОДНИТЕ ОСНОВНИ И СРЕДНИ УЧИЛИЩА, УЧИТЕЛСКИТЕ ИНСТИТУТИ И В УНИВЕРСИТЕТА И ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА И АКАДЕМИИ ОТ 20 ОКТОМВРИ 1944 Г.:

"ЧЛ.2. БЕЗСПОРНО ПРОВИНЕНИ ДОСЕГА И В БЪДЕЩЕ В АКТИВНА, ПОДЧЕРТНА ФАШИСТКА ДЕЙНОСТ УЧИТЕЛИ И ПРЕПОДАВАТЕЛИ В УЧИТЕЛСКИТЕ ИНСТИТУТИ И В УНИВЕРСИТЕТА И ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА И АКАДЕМИИ СЕ УВОЛНЯВАТ ВЕДНАГА АДМИНИСТРАТИВНО".

А СЕГА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ПАРТИЯТА, НАЛОЖИЛА ТАВИ НАРЕДБА-ЗАКОН, ПРОСТО НЕ ЖЕЛАЯТ ДА СЕ ПРИМИРЯТ С ФАКТА, ЧЕ РЪКОВОДНАТА Й РОЛЯ ЗАКОНОДАТЕЛНО НЕ Е ОСИГУРЕНА И ЧЕ БЪЛГАРСКАТА НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ СЕ НУЖДАЕ И ОТ ФАКТИЧЕСКО ОТПАДАНЕ НА ТАВИ РОЛЯ.

ТВЪРАМ СЕ, ЧЕ ЗАКОНЪТ НАРУШАВА ЧЛ. 53, АЛ.4, СПОРЕД КОЙТО ВУЗ СЕ ПОЛЗВАТ С АКАДЕМИЧНА АВТОНОМИЯ. В ЧЛ. 2, АЛ. 1 И ЧЛ. 14, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА

АКАДЕМИЧНАТА АВТОНОМИЯ Е ПОСОЧЕНО, ЧЕ ВУЗ ОСЪЩЕСТВЯВАТ ДЕЙНОСТТА СИ ПРИ СЪЧЕТАВАНЕ НА АКАДЕМИЧНА САМОСТОЯТЕЛНОСТ С ОТГОВОРНОСТТА СИ ПРЕД ОБЩЕСТВОТО И ДЪРЖАВАТА, КОЯТО ПРОВЕЖДА ЕДИННА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ, А ДЪРЖАВНОТО РЪКОВОДСТВО СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ОТ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ И МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ. СЛЕДОВАТЕЛНО, АКАДЕМИЧНАТА АВТОНОМИЯ СЪЩЕСТВУВА В РАМКИТЕ, КОИТО ДЪРЖАВАТА, ЧРЕЗ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ И МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ, Й ОПРЕДЕЛЯТ. В СЛУЧАЯ ИЗВИСКВАНИЯТА, КОИТО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ ОПРЕДЕЛЯ ПРИ ЗАЕМАНЕ НА ТЕЗИ ДЪЛЖНОСТИ ЧРЕЗ ЗАКОНА, Е ИЗРАЗ НА ДЪРЖАВНОТО РЪКОВОДСТВО И ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА. ПРАВОМОШИЯТА НА АВТОНОМНИТЕ ВУЗ ДА ИЗБИРАТ ЛИЦАТА НА РЪКОВОДНИТЕ ДЪЛЖНОСТИ НЕ СА ОТНЕТИ, А САМО СЕ ПОСТАВЯТ ИЗВИСКВАНИЯ ПРИ ЗАЕМАНЕ НА ТЕЗИ ДЪЛЖНОСТИ.

ОТНОСНО ЧА.16 - "ТРУДЪТ СЕ ГАРАНТИРА И ЗАШИТАВА ОТ ЗАКОНА".

ИЗРАВЕНО Е СТАНОВИЩЕ, ЧЕ КОДЕКСЪТ НА ТРУДА Е СПЕЦИАЛНИЯ ЗАКОН, КОЙТО УРЕЖДА ТРУДОВИТЕ ПРАВА НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ, ПОРАДИ КОЕТО ДОПЪЛНИТЕЛНО ОГРАНИЧЕНИЕ НА ТРУДОВИТЕ ПРАВА НА ГРАЖДАНИТЕ Е НЕДОПУСТИМО ДА СТАВА В ДРУГИ ЗАКОНИ ИЛИ ПОДЗАКОНОВИ АКТОВЕ.

ТОВА ТЪВЪРАНИЕ Е НЕВЯРНО В НЯКОЛКО ПОСОКИ. ПЪРВО - В КОНСТИТУЦИЯТА Е УПОТРЕБЕНО ПОНЯТИЕТО "ЗАКОН" КАТО СЪБИРАТЕЛНО ЗА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ С ТОЗИ РАНГ, А НЕ Е ПОСОЧЕН КОДЕКСА НА ТРУДА КАТО ЕДИНСТВЕН.

116

УРЕЖДАШ ТРУДОВО-ПРАВНИТЕ ОТНОШЕНИЯ. ВТОРО - В САМИЯ КОДЕКС НА ТРУДА /ЧА.10, ЧА.88 И ЧА.97/ Е ПРИЕТО, ЧЕ ТОЙ СЕ ПРИЛАГА ЗА ВСИЧКИ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ С БЪЛГАРСКИ И СМЕСЕНИ ПРЕАПРИЯТИЯ В СТРАНАТА ... ДОКОЛКОТО НЕ Е ПРЕДВИДЕНО ДРУГО В ЗАКОН. "ДРУГО" Е ПРЕДВИДЕНО В РЕДИЦА ЗАКОНИ, СПЕЦИАЛНИ СПРЯМО КОДЕКСА НА ТРУДА - ЧА. 23 ОТ ЗАКОНА ЗА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ, ЗАКОНА ЗА НАУЧНИТЕ СТЕПЕНИ И НАУЧНИТЕ ВВАНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ЧА. 97 ОТ КТ И ДР.

ТРЕТО - В КОДЕКСА НА ТРУДА /ЧА.91, АЛ.2, Т.1 Е ПОСОЧЕНО ПРАВОМОШИЕТО НА РАБОТОДАТЕЛЯ ДА ОПРЕДЕЛИ ИЗВИСКВАНИЯТА СИ ЗА ЗАЕМАНЕ НА СЪОТВЕТНАТА ДАЛЪЖНОСТ. СЛЕДВА ЛИ ДА СЕ ПРИЕМЕ, ЧЕ ИЗВИСКВАНЕТО ЗА СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ, ВЪВРАСТ, ПОЛ И ДР. НАРУШАВАТ ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЛИЦАТА, КОИТО НЕ ОТГОВАРЯТ НА ПОСОЧЕНИТЕ ОТ РАБОТОДАТЕЛЯ ИЗВИСКВАНИЯ ?

С ОГАЕЛ ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ, ТВЪРДЕНИЯТА, ЧЕ СА НАРУШЕНИ ЧА. 4, АЛ.2 И ЧА.38 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА СЪЩО СА НЕОСНОВАТЕЛНИ.

ГОСПОДА СЪДИИ, НЕ СЧИТАМ, ЧЕ ЗАКОНЪТ ЗА ВРЕМЕННО ВЪВЕЖДАНЕ НА НЯКОИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗВИСКВАНИЯ КЪМ ЧАЛЕНОВЕТЕ НА РЪКОВОДСТВОТА НА НАУЧНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ВИШТАТА АТЕСТАЦИОННА КОМИСИЯ Е СЪВЪРШЕН КАТО НОРМАТИВЕН АКТ И ЧЕ НЕ МОЖЕ ДА БЪДЕ ИЗМЕНЯН И ДОПЪЛВАН ПО ПРЕДВИДЕНИЯ ЗА ТОВА РЕА. ТОВА, ОБАЧЕ, НЕ ОЗНАЧАВА, ЧЕ ТОВИ РЕА ТРЯБВА ДА БЪДЕ ИГНОРИРАН И ДА СЕ СПРЕ ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЗАКОНА ЧРЕЗ ОБЯВЯВАНЕТО МУ ЗА НЕКОНСТИТУЦИОНЕН.

6

ЕТО ВАШО, МОЛЯ ДА ПРИЕМЕТЕ, ЧЕ
ЗАКОНЪТ ЗА ВРЕМЕННО ВЪВЕЖДАНЕ НА НЯКОИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ
ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЧАЕНОВЕТЕ НА РЪКОВОДСТВОТА НА НАУЧНИТЕ
ОРГАНИЗАЦИИ И ВИСШАТА АТЕСТАЦИОННА КОМИСИЯ НЕ Е
ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОНЕН И ДА ПОСТАНОВИТЕ РЕШЕНИЕ В ТОВИ
СМИСЪЛ.

МИНИСТЪР
НА ОБРАЗОВАНИЕТО,
НАУКАТА И КУЛТУРАТА:

 ДИМИТРОВ